

Tijdschrift voor en door (oud-)marechaussees

Marechaussee Contact

5-6

2023

Marechaussee Contact

24e jaargang | nummer 5-6
December 2023

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Willem Geense
Evert Jan Kasteel (eindredactie)
Henk Rijke
Stijn van Susante
Michiel Tattersall
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Len van Beesten
Mary An Bezemer
Peter Coomans
Frans Meijer
Yvette Suurd-van der Burgt
Fester Tuinder
Jack Vlaming
Dirk Zwart

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

begunstigersadministratie@
marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij administratie en werving)

Vormgeving

Pleun van der Linde,
Content Innovators BV, Den Haag

Druk

Wilco BV, Amersfoort

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Onbegrensde mogelijkheden in nieuwe schietfaciliteit Lichting Dienjaar-marechaussees begonnen
6	Veteranen Veteranendag KMar 2023
8	Kerstgedachte Hondje Jezus en de marechaussee
9	Huis vol foto's 'Geen woning, geen kroning'
10	In gesprek met Ton Heerts: "Dan kun je altijd nog burgemeester worden"
14	SMC Een stormachtige start - Algemene SMC-reünie in Bronbeek
16	SMC SMC in erecouloir bij Prinsjesdag 2023
17	SMC Veteran of the Day In Memoriam Erik Boom
18	Voor u gelezen 'Handboeken Veiligheid - Marechaussee'
19	Onderscheidingen Koninklijke onderscheiding voor Wim Creusen
20	Uitgelicht Marechaussee op de Tungeler Wallen
22	Herdenken 36e Indië-herdenking Roermond
23	Herdenken Verbroedering tijdens Remembrance Week
24	Invictus Invictus Games Düsseldorf 2023
25	Vrienden van het museum 'Een bont gezelschap'
26	Personalia
27	SMC-informatie

Foto omslag:
Apeldoorn 7 oktober 2023, Veteranendag KMar
Foto: Mediacentrum Defensie | Valerie Kuypers

Tijdens de commando-overdracht van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten bedankte in zijn speech de nieuwe commandant, de leiding van de KMar voor het in hem gestelde vertrouwen. Daarna richtte hij zich tot de leden van de brigade. Ze konden erop vertrouwen dat hij er voor hen zal zijn en riep hen op hem scherp te houden.

Vertrouwen is een belangrijke component in onze samenleving. Immers in onze democratie geef je door middel van je stem op een (volks)vertegenwoordiger het vertrouwen dat zij of hij de goede dingen zal doen binnen de door jou gewenste begrenzingsen.

Als samenleving streven we vervolgens naar vertrouwen in elkaar en vertrouwen dat instituties en organisaties de juiste dingen doen binnen de kaders die wij met elkaar als samenleving hebben afgesproken. Voor professionele organisaties zoals de KMar blijft het niet alleen bij de goede dingen doen, die dingen moeten ook goed gedaan worden. De ambtsdragers van de KMar worden daardoor niet eerder posities en bevoegdheden toevertrouwd, dan nadat aantoonbaar is bewezen door opleiding, certificering en ervaring dat zij over de vereiste kwaliteiten beschikken. Vanwege het militaire karakter van die opleiding wordt een solide basis gelegd voor het kunnen en willen vertrouwen op elkaar, ook onder moeilijke omstandigheden.

In die zin viel mij de discussie op die in de aan- en afloop van de verkiezingen werd gevoerd over een zogenaamd zakenkabinet. Zoals bij professionals vakbekwaamheid wordt vereist voordat een functie wordt toevertrouwd, is dat bij bestuurders kennelijk niet aan de orde. Hoe laat anders de discussie over vakministers versus 'reguliere' ministers zich verklaren? Het valt überhaupt op dat steeds meer professionele organisaties door bestuurders worden geleid waar eerder iemand vanuit de professe leiding gaf. Daar lijkt op het eerste gezicht niets mis mee, maar kan toch anders dan bedoeld uitpakken. Uitvoeringsorganisaties zullen en moeten de kwalitatieve uitvoering van hun taken voorop zetten. Op het nastreven van die hoge standaard van uitvoering moet de samenleving kunnen vertrouwen. Bestuurlijke compromissen kunnen afbreuk doen aan die kwaliteit van uitvoering en het vertrouwen in dergelijke organisaties en hun medewerkers verminderen.

Het zou overigens interessant zijn om te zien hoe eventuele vakministers zich vervolgens verhouden tot onder hen ressorterende uitvoeringsorganisaties geleid door bestuurders.

Voor u ligt nummer 5-6 van Marechaussee Contact. Zoals aangekondigd en u gemerkt heeft, hebben we dit jaar één nummer moeten laten vervallen in verband met onderbezetting van de redactie. Dit laatste nummer van 2023 staat weer bol van de verhalen uit heden en verleden waaruit blijkt dat medewerkers van de KMar en haar voorgangers, ongeacht de omstandigheden, altijd een betrouwbare bijdrage hebben geleverd ten behoeve van de samenleving. Zo dicht naar de feestdagen toe mag een kerstgedachte niet ontbreken en geestelijk verzorger Mary An Bezemer vertelt over een eigen ervaring. In het licht van bovenstaande observaties is ook het

“Vertrouwen”

interview van Henk Rijke met Ton Heerts interessant om te lezen. Hoe een marechaussee vanuit zijn professe een route bewandelde langs diverse bestuurlijke functies en volksvertegenwoordiging, en nu 'onze' burgemeester in Apeldoorn is. Helaas treft u in dit nummer ook een 'in memoriam' aan over Erik Boom, die veertien jaar vrijwilliger is geweest voor onze stichting.

Graag had ik u ook meer informatie over het Marechausseemuseum in Buren willen geven, want dat daar veranderingen gaan plaatsvinden, is geen geheim meer. De besluitvorming daarover loopt helaas niet gelijk met het verschijnen van ons tijdschrift, dus zullen wij u nader informeren over de gang van zaken via onze website en nieuwsbrief. Voor die nieuwsbrief kunt u zich overigens opgeven op onze website of scan de QR-code in de rubriek agenda op pagina 4.

Zo tegen het einde van het jaar wil ik graag namens u allen mijn waardering uitspreken naar al die vrijwilligers die de activiteiten van SMC en het verschijnen van dit tijdschrift mogelijk maken. Er wordt nooit tevergeefs een beroep op hen gedaan om namens SMC en alle (oud-)medewerkers van de KMar aanwezig te zijn bij evenementen en herdenkingen. Maar ook de organisatie van eigen bijeenkomsten en begeleiding van deelnemers aan andere evenementen zijn onze vrijwilligers goed toevertrouwd. Dank!

Ten slotte wens ik u allen fijne feestdagen toe en een fantastisch nieuw jaar. U kunt erop vertrouwen dat wij ook in 2024 er voor u zijn. Ik hoop u te ontmoeten op onze bijeenkomsten.

André Peperkoorn EMPM
Generaal-majoor b.d.
Voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Woensdag 10 januari 2024

Reünie beroepslichting 74-1

Ruud Seijndel heeft een reünie georganiseerd voor lichting 74-1. Veel oud-collega's hebben zich al aangemeld, maar ze missen er nog een aantal. Ben je van deze lichting, neem dan contact op met Ruud, wel graag vóór 1 januari.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: ruudseijndel@gmail.com | 06-42494563

Woensdag 6 maart 2024

Reünie beroepslichting 74-2

Herman Lammers bericht dat op het op 6 maart 2024 precies 50 jaar geleden is dat hij en zijn lichtinggenoten opkwamen. Inmiddels is de bereikbaarheid van iedereen bekend.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: lammers.herman@online.nl | 06-28580628

Maandag 18 maart 2024

Reünie beroepslichting 77-2

Hans Walvius en Geert Smid organiseren een reünie in Apeldoorn, maar ze missen nog een aantal collega's. Meld je aan op een van twee e-mailadressen hieronder. De datum is bewust gekozen omdat dan lichtinggenoot Jos van de Brom ofwel John Adams cq. 'John Denver' in Nederland is.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: g_smid@hotmail.com | walvius.h@gmail.com

Dinsdag 23 april 2024

SMC bezoekt Museum Bevrijdende Vleugels

De Reünievereniging Marechaussee Contact organiseert een bezoek aan het Museum Bevrijdende Vleugels in Best. Dit museum geeft op geheel eigen wijze een beeld van de geallieerde operatie Market Garden in september 1944.

Het programma:

11.00 uur ontvangst met koffie

12.00 uur lunch

13.00 uur bezoek museum

15.00 uur hapje en drankje

16.00 uur einde.

De bijdrage voor SMC'ers alsook hun partner bedraagt € 15,00 p.p. Niet-SMC'ers en hun partner betalen € 35,00 p.p. Aanmelden per e-mail of telefonisch, zie hieronder.

Locatie: Sonseweg 39, 5681 BH te Best

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 |

reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Woensdag 2 oktober 2024

Reünie 33e wachtmeesterkursus 1975-1976

Harm van der Laan en Harry de Jong organiseren een reünie voor de deelnemers van de 33e wachtmeesterkursus (jaar 1975-1976). Er zijn al 18 aanmeldingen binnen. Heb je ook belangstelling, stuur dan een bericht naar onderstaand e-mailadres.

Contact: reuniewmr33@gmail.com

Oproep reünie beroepslichting 72-5

Martin Koetsier en Jan Boonstra willen in 2024 een reünie organiseren. Ook al lijkt het nog ver in het verschiet, geef je op korte termijn op zodat zij verder kunnen. Aanmelden bij Martin of Jan.

Contact: jobat@live.nl | jan@digitalice.nl

Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechausseecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte.

Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Meldt u dan aan op de website of scan de QR-code.

'Uniek', 'state of the art', 'hypermodern' en 'fantastisch'. Het regende superlatieven tijdens de opening van het gloednieuwe schiethuis voor speciale eenheden van Defensie in Nederland. En met reden. In het drie etages tellende gebouw te Soesterberg kunnen special forces, waaronder operators van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten, sinds kort Close Quarter Battle – vuurwapengevechten op korte afstand – oefenen. Voorheen was de dichtstbijzijnde geschikte oefenlocatie in Polen, op 900 kilometer afstand. Nu ligt er dus eentje binnen handbereik, een enorm voordeel. "We zijn er hartstikke blij mee", aldus een operator van de BSB.

De schietfaciliteit is in beheer van de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten. Die zal hier met name gebruik van maken, samen met de Netherlands Maritime Special Operations en het Korps Commandotroepen en in mindere mate de Dienst Speciale Interventies en buitenlandse eenheden. De operators kunnen hier in het hoogste geweldsspectrum oefenen, met scherpe munitie. Zo kan er vanaf een nabijgelegen snipertoren met scherp geschoten worden door een raam van het schiethuis. Een unicum in Nederland.

Het schiethuis heeft de naam The Holland Gate gekregen. Perfect gekozen, zei staatssecretaris van Defensie Christophe van der Maat tijdens de onthul-

Onbegrensde mogelijkheden in nieuwe schietfaciliteit

ling van het naambord. Het is vernoemd naar de veiligheidskorridor tijdens de evacuatie in Afghanistan in 2021 die Nederlandse special forces hadden gecreëerd om mensen in veiligheid te brengen. De naam The Holland Gate staat symbool voor deze succesvolle samenwerking in het kader van veiligheid. En de samenwerking gaat hier verder, in het schiethuis.

"Ik kijk uit naar de synergie die hier zal ontstaan", sprak BSB-commandant luitenant-kolonel Jeffrey van Horn opgetogen tijdens de opening.

Naast het schiethuis komt een overdekte 100 meter schietbaan, waar momenteel hard aan wordt gewerkt. Hier kunnen de eenheden statisch, dynamisch en met operationele voertuigen trainen. De indoor schietbaan krijgt een nieuw luchtverversingssysteem, zodat de schutters geen last hebben van schietgassen. Naar verwachting is de schietbaan in de tweede helft van 2024 gereed voor gebruik.

KMarMagazine 2023-09 | tekst (ingekort) : Henny de Boer

Lichting Dienjaar-marechaussees begonnen

Begin september 2023 was de officiële aftrap van het Dienjaar bij Defensie. Een nieuw concept, voor jongeren en specialisten. Geen dienstplicht, maar vrijwillig een jaar bij Defensie aan de slag.

Een jaar vrijwillig dienen betekent een opleiding krijgen en daarna meedraaien op de werkvloer. In totaal werden 140 rekruten geselecteerd, verspreid over alle krijgsmachtdelen. Elf van hen kozen voor de Koninklijke Marechaussee.

Voldoende personeel

Het Dienjaar betekent een nieuwe

categorie aspirant-militairen waarin Defensie investeert. Het programma moet structureel gaan bijdragen aan het verhogen van de personele gereedheid en het verlichten van de werkdruk. Daarnaast kunnen deelnemers aan het Dienjaar maatschappelijk relevante werkervaring opdoen en daarmee hun loopbaanperspectief vergroten. Na het Dienjaar zijn er voor de deelnemers mogelijkheden om als reservist te blijven. Het jaar draagt hiermee bij aan het uitbreiden van de groep reservisten met deskundigheid op verschillende vakgebieden. Deelnemers kunnen ook op bestaande vacatures worden ge-

plaatst, als beroepsmilitair of burger. Dit alles helpt Defensie om voldoende personeel te krijgen en te behouden.

Dienjaar bij de KMar

De opleiding bestaat uit tien weken Algemene Militaire Basisvorming op de Koninklijke Militaire School (KMS) in Ermelo gevolgd door vijf weken les in marechaussee-taken op het OTCKMar in Apeldoorn. Daarna begint de dienjaar-militair bij Brigade Grensbewaking op Schiphol, in de rang van marechaussee-3 (reservist).

Bron: KMarMagazine 2023-09

Dit zou 'm dan worden deze 7e oktober, mijn laatste Veteranendag KMar in actieve dienst. De aanwijzing in het programmaboekje was duidelijk, dus stond ik wederom voor de spiegel om mijn trits medailles 'groot-model' waterpas op mijn DT2 te spelden.

| Door: Evert Jan Kasteel

Veteranendag KMar 2023

Ook nu weer was ik erg benieuwd wie ik dit jaar zou ontmoeten. Je hoopt naast de bekende gezichten tenslotte ook verrast te worden met een collega die je heel lang niet hebt gezien. Het thema van deze veteranendag was overigens 'veteraan en thuisfront'.

De herdenking was waardig; onder goede weersomstandigheden stonden we letterlijk stil bij de gevallen. Tijdens de toespraak van CKMar dwaalden mijn gedachten soms af naar een flard missie of een bekend gezicht in het publiek.

Het informele gedeelte leidde bij velen tot onmiddellijke of aarzelende herkenning en uitbundige dan wel indringende gesprekken. Soms was er ook sprake van schrik als bleek dat een veteraan in het afgelopen jaar was overleden. De foto's getuigen van de mooie ontmoetingen en van de sterke band die de mensen voelen.

Ik hoop er de volgende keer weer bij te zijn. Weliswaar niet in uniform, maar eigenlijk net als dit jaar gewoon als mens met herinneringen, die je graag deelt met mensen die zich ook in bijzondere omstandigheden hebben ingezet voor een betere wereld. Voor de zekerheid toch maar een folder meegenomen van de winkel die het veteranentue verkoopt.

Hondje Jezus en de marechaussee

— Door: Mary An Bezemer

Korte kerstgedachte, echt gebeurd in een tijd dat de Nederlandse krijgsmacht nog groot was, begin jaren 90 nog zo'n 280.000 man. Ook in en rond Den Haag waren veel militairen en burgerdefensiemedewerkers werkzaam.

In die tijd bezorgde ik als geestelijk verzorger op kerstavond en op eerste kerstdag kerstattenties bij alle mensen die dienst hadden vanaf zes uur in de avond tot wel één uur 's nachts. Zo veel mensen hadden dienst op de kazernes, in computercentra, bij telefooncentrales, bij paleizen en diep in bunkers... overall kon je langs gaan. Een deel van hen vond het helemaal niet erg met kerstmis te werken. Ze waren nodig en zo was hun eenzaamheid omdat ze met kerst alleen zouden zijn, niet merkbaar.

Hond van een oud vrouwtje?

Op een kerstavond terwijl ik bezoeken aan het brengen was, kwam het bericht dat een klein hondje zonder eigenaar was gesignaleerd bij de Waalsdorpervlakte. Een ontsnapt hondje? Een soort hondje waar gevoelsmatig een oud vrouwtje bij hoorde. De terreinwachters waren bevreesd dat misschien ergens in de duinen een oud vrouwtje, gevallen, tussen het helmgras zou kunnen liggen. Het was ook nog eens een koude nacht

en voor de zekerheid gingen zij met zaklantarens op zoek. Dat was best wel spannend daar bij de plaats van herdenking: de fusilladeplaats waar de wind zacht langs de herdenkingkloek ruiste. Ze zagen opnieuw het hondje maar kregen het niet te pakken en een oud vrouwtje werd niet gevonden. De twee terreinwachters – beiden van Indonesische afkomst – hadden ondanks de spanning dat daar misschien geesten rondwaarden, hun plicht gedaan.

Vervolgens werd de marechaussee gebeld. Die kwam twee man sterk met een Landrover met speciale verlichting op het dak. Ik stapte bij hen in de auto. Wat luguber scheen het licht voor ons uit over de duinen, het harde zand en de berijpte graspollen. We kwamen ook weer langs de herdenkingklok. Geen oud vrouwtje gevonden, maar warempel wel het hondje. Een van de marechaussees kreeg het dier bij zijn staart te pakken en daarmee de hele hond.

Er is geen plaats

Zo zaten we nu met het hondje in de auto. Er werd gebeld naar de terreinwachters om daar het beestje te brengen, maar die zeiden: daar hebben we helemaal geen plaats voor. Vervolgens werd naar het politiebureau gebeld, maar ook de agenten zeiden: dat kan

niet, daar hebben we geen plaats voor. Wij keken elkaar aan, kenden wij die woorden niet? De woorden uit dat oude kerstverhaal dat er geen plaats was? Toen zei een van de marechaussees: "En daarom noemen we dit hondje... Jezus!" Op dat moment gingen in heel Den Haag de klokken luiden zoals die van de Duinzichtkerk en de Amerikaanse kerk. Bestaat toeval? Het was kerstnacht. We hoorden de klokken, het was koud en wij waren in de duinen onder een prachtige sterrenhemel. Daar stonden wij. Om nooit te vergeten!

Hondje Jezus ging mee naar de marechausseebrigade aan de Laan van Meerdervoort en at die nacht menig kerstkransje. De volgende ochtend vroeg, de nieuwe ploeg was net begonnen, klopte een oudere vrouw bij de poort aan. "Hebben jullie mijn Teddy?", vroeg ze. De wacht: "Wat bedoelt u, mevrouw?" "Jullie hebben mijn hondje gevonden" "Oh, Jezus!", zei de wacht. En zo kwamen mevrouw en haar hondje weer samen; met een stralend gezicht liep ze met haar hondje op die eerste kerstdag naar huis. Een oudere marechaussee keek haar na en sprak: "Kijk eens hoe ze Jezus bij zich draagt." Een collega antwoordde: "Ja, Jezus gaat met haar mee!"

*Het redactieteam wenst u
fijne kerstdagen en een in alle
opzichten goed 2024 toe*

'Geen woning, geen kroning'

Het was een dag die velen van ons zich zullen herinneren: 30 april 1980, de inhuldiging van koningin Beatrix als onze nieuwe vorstin. De Amsterdamse krakersbeweging greep de inhuldiging aan om actie te voeren in verband met het woningtekort in ons land. Wie heeft toen geen stenen naar zijn hoofd gekregen?

Op het moment dat Hare Majesteit het paleis verliet, maakte Joop Rump prachtige foto's. Een van die foto's zou later de voorkant van het blad Ons Wapen sieren. Maar hij schoot die dag ook heel andere plaatjes.

Het was zeer onrustig op en rond de Dam met als gevolg de inzet van de Koninklijke Marechaussee. Gelukkig was er voor de collega's tussendoor ook tijd voor een welverdiende kop koffie in de Beurs van Berlage. Het was voor velen van ons een bijzondere dag, met voor ieder zijn eigen herinneringen aan een bepaald moment en/of plek in de stad. De foto's zijn gebleven en nemen u weer terug naar die dag. De Inhuldigingmedaille 1980 wordt sindsdien met gepaste trots gedragen.

| Door: Henk Rijke

Vele jaren was Joop Rump als be-
nadigd fotograaf aanwezig bij ge-
beurtenissen die nu de KMar-geschie-
denis vormen. De redactie was bij
Joop thuis en zag de enorme aantal-
len foto's. Bijna geen beginnen aan.
Toch zullen we de komende periode
regelmatig terugblikken met enkele
van zijn foto's op (bijzondere) ge-
beurtenissen binnen ons Wapen.

foto's: Joop Rump

Het stond al een tijd op ons lijstje: een interview met Ton Heerts, burgemeester van Apeldoorn, vakbondsman, politicus, maar vooral oud-KMar-collega. Een man met een overvolle agenda wiens telefoonnummer ik even niet paraat had. Goede raad bleek niet duur: gewoon even de gemeente Apeldoorn bellen. En wat denk je, dan krijg je de burgemeester zelf aan de telefoon. Oké, het was zijn vriendelijke stem op een bandje, maar de toon was meteen duidelijk. Het werd dus in de traditiekamer op onze bakermat een aange-naam en openhartig gesprek over zijn marechausseetijd.

| Door: Henk Rijke

Bladerend door een tas vol geordende fotoalbums en zittend op eenzelfde stoel als ooit op de legeringskamer stond, komen de herinneringen bij Ton als vanzelf boven drijven. "Ik woon nu al meer dan 35 jaar in Apeldoorn, maar ben geboren in Tubbergen. Daar heb ik de lagere school doorlopen en vervolgens heb ik in Almelo op het Pius X College de middelbare school gevolgd. Na schooltijd wachtte het werk op de boerderij. Het motto van mijn vader was duidelijk: 'eerst het hooi op zolder en dan pas naar het zwembad voor de meiden, want de koeien moeten in de winter te eten hebben'."

Expres zakken voor diploma

Ton had door zijn opvoeding een sterk 'streng maar rechtvaardig' gevoel ontwikkeld en had al vroeg het idee om daar iets mee te doen. "Voor de politie was ik te jong, maar een bon in de televisiegids zette mij op het spoor van de Koninklijke Marechaussee. Mijn vader was opnieuw scherp in zijn mening – 'ik weet niet of dat nou wel iets is' –, maar ik had mijn keuze al gemaakt. Dat was nog wel even lastig. Nu totaal ondenkbaar, maar in die jaren

Ton Heerts

"Dan kun je altijd nog burgemeester worden"

mocht je geen havodiploma hebben als je bij de KMar in dienst wilde komen. Dus zakte ik expres met een 1 voor Duits en deed later bij de Brigade Apeldoorn bij Paleis Het Loo alsnog staats-examen Duits."

Appjes

Terwijl de appjes op Tons telefoon regelmatig zijn aandacht vragen, neemt hij me mee terug naar de jaren '80. "Ik ben van lichting 85-4, vanaf het station met een stinkende dieselbus naar de KWIII-kazerne en gelegerd in gebouw 21. Uiteraard intern, zondagavond vanuit Twente naar Apeldoorn en op vrijdag na het appèl weer richting het oosten. We hadden een fijn kaderteam, met onder andere Charlotte Bloemendaal-van Wijk, Theo Esmeijer, Ben Hogewerf en Willem Slootweg als pelotonscommandant."

Omdat ik wist dat Tons tijd voor dit interview begrensd zou zijn, kwamen herinneringen van Charlotte Bloemen-

daal-van Wijk en de pas overleden Willem Slootweg over die periode goed van pas. Charlotte kan zich de schrandere, altijd vrolijke leerling nog goed herinneren: "Ton liep altijd voorop bij het uitvoeren van opdrachten. Hij pakte de leiding en lag door zijn vrolijke aard goed in de groep." Ook Willem Slootweg was trots op zijn oud-leerling: "De opleiding zowel het militaire deel als de wettenstudie ging hem allemaal makkelijk af. Ton was fanatiek, wilde zijn cijfer al weten voordat hij het werk had ingeleverd. Ik heb hem altijd gevolgd in zijn carrière en dan wordt hij ook nog burgemeester hier in Apeldoorn. Toen mijn vrouw Joke en ik zestig jaar getrouwd waren, kwam Ton ons feliciteren. Ik kan je verzekeren, ik was zo trots als een aap. Wie overkomt nou zoiets?"

Pantoffel door plafond

"De opleiding was fantastisch en ik heb er met mijn maatje Joost de Bruijn een vriendschap voor het leven aan overge-

houden. Op een avond met wat gestoei op de legeringskamer ging mijn pantoffel door het pas gerenoveerde plafond. Ik dacht dat ik de bus naar huis wel zou kunnen pakken, maar moest op rapport komen bij opper Slootweg. Dat viel gelukkig mee. Na een half jaar opleiding kwam iedereen na de kerstvakantie met goede moed terug, maar in die periode was mijn vader overleden. Toen was Willem Slootweg er voor mij en dat ben ik nooit vergeten."

1984, speedmars Ermelose Heide

Ondertussen woont Ton alweer ruim 35 jaar met veel plezier in Apeldoorn, samen met Renate, ook oud-marechaussee; ze zijn inmiddels al twee keer opa en oma. Ton: "Je maakt op je levensweg veel mee. Mijn zus is helaas overleden en ook een van de kleinkinderen is in de hemel. De familie woont gelukkig in de buurt en we hebben een hele lieve schoondochter. We gaan nog vaak naar Twente, omdat daar nog veel vrienden en familie wonen en ik een trouw supporter van FC Twente ben. Als het even kan zit ik bij een thuiswedstrijd op de tribune."

1991, start officiersopleiding in Apeldoorn, Ton Heerts (4e van links)

Tukker in Apeldoorn

Met de fotoboeken op schoot vertelt Ton over zijn tijd op de wachtbrigade bij Paleis Het Loo. "Het is voor mij een heel bijzonder plek. In mijn eerste jaren bij de KMar was ik wachthebbende en nu kom ik daar in een heel andere rol. Ik werd gekazerneerd aan de Loseweg; 18 maanden afwisselend laat, vroeg en dan een week nachtdienst. We konden in die tijd de huurwoning overnemen van een wachtcommandant, waarop een adjudant op de wacht mij waarschuwde 'als je maar niet denkt dat je na de wacht bij de Brigade Apeldoorn wordt geplaatst.' Daar kreeg hij wel gelijk in, want ik werd prompt bij de politiedienst in Den Haag geplaatst. We zijn in Apeldoorn blijven wonen, dat was tenslotte halverwege Twente en daar hebben we nooit spijt van gehad. Apeldoorn heeft een goed leefklimaat en ik ben dan wel uit Tukkerland vertrokken, maar de Tukker is niet uit mij vertrokken. Vanaf die tijd ben ik mij wel Apeldoornner gaan voelen."

We gaan in gedachten terug naar de Laan van Meerdervoort in Den Haag.

Sennelager (D), Ton Heerts op oefening met 41 Maresk

Enthousiast vertelt Ton hoe ervaren collega's hem vormden, hem leerden 'rijden op de trambaan' en hoe er met dienstvervoer 'voor de opper' een enkele keer hardhout werd gehaald. Ton: "Dat gebeurde toen nog in de KMar-familie. Dat zou nu niet meer kunnen."

Officiersopleiding

Vanaf de Laan van Meerdervoort solliciteerde Ton in 1989 naar de opleiding

op het Opleidingscentrum Officieren Speciale Diensten (OCOSD) in Breda samen met Joost de Bruijn en Ruud IJzelendoorn. Twee konden als officier terug naar de KMar, één was voorbestemd om naar de Aan- en Afvoertroepen (AAT) te gaan. Ton met een glimlach: "Kolonel Rob Lugt heeft zich er toen sterk voor gemaakt dat we alle drie terug konden naar de KMar en dat is gelukkig gelukt. Het tweede oplei- ▶

► dingsjaar volgden we in Apeldoorn met onder andere Birgitta Verbeek-van Vliet, Michel van Meurs, Freddie Aarts en Alex van Pelt. Geweldige tijd met veel stages, bijvoorbeeld in Noord-Nederland bij Brigade Nieuweschans.”

Op het opleidingscentrum in Apeldoorn liepen volgens Ton prima instructeurs rond. “Dat waren wakkere vogels met veel kennis van zaken. En wat dacht je van onze sportinstructeur Cas Schepers. Die joeg ons bij de Politieacademie in het Orderbos over de touwbaan en liet ons alle hoeken van de dojo zien. En na vijven stonden de instructeurs van de Verkeerschool bij de poort om leerlingen rijles te geven. Mooie tijd met warme herinneringen.”

Paraat bij 41 Maresk

Na de officiersopleiding volgde een plaatsing bij de parate KMar, 41 Marechaussee Eskadron. Ton: “Werken met dienstplichtigen. Dat was machtig mooi. Jonge enthousiaste kerels waar je goed zaken mee kon doen. Ik ben later nog veel van de mannen tegengekomen. We gingen op oefening richting de Eifel ter voorbereiding op een mogelijke inzet op de Balkan. Je moest creatief zijn en constant inspelen op veranderende omstandigheden. Er gebeurde altijd wel wat.”

“Iedereen moest op zondagavond binnen zijn. Op een dag belde de vader van een dienstplichtige, een motormuis op de Moto Guzzi, en daarbij kwam het geloof om de hoek kijken: ‘Die van mij komt niet op zondag.’ Dan ben je geneigd te zeggen: dan hoeft hij helemaal niet meer te komen, maar dan geeft die vader aan: ‘Ja, maar hij wil zijn job wel. Hij komt alleen op maandag.’ Tja, hoe ga je daar mee om? Hou je vast aan de regel of maak je een uitzondering? Ik deed het laatste.”

“Je leert als jonge pelotonscommandant heel veel over leidinggeven; flexibiliteit, maar ook menselijkheid, omdat er in alle gezinnen wel wat gebeurt. Ik had een motorrijder uit Amsterdam, altijd een grote bek. Toen we met het peloton naar Auschwitz gingen, haalde die jongen een briefje van zijn opa uit zijn binnenzak. Die was daar vergast. Dat zal ik nooit vergeten. Dus streng maar

rechtvaardig, zoals ik van mijn ouders en van Willem Slootweg had meegekregen.”

Belangenvereniging

“Tijdens mijn periode bij 41 Maresk hield ik mij steeds meer bezig met de belangen van medewerkers en zo kwam ik in aanraking met de Marechausseevereniging. Ik was net officier toen Theo van de Wekken mij die richting op stuurde en daar ontmoette ik Joop Geels, Jan Jansen en Arie Ros. We gingen van belangenvereniging naar vakbond en ik werd voorzitter. Dat was voor iedereen wennen. Ik kwam een keer in burger bij CKMar, generaal-majoor D.G.J. Fabius, het kantoor aan de Raamweg 4 binnen. Die was daar niet van gediend. ‘Wat doe jij hier in burger, je bent bij mij in dienst. Dr’ uit! Dr’ uit!’ Toen ik hem erop wees dat er dan spoedig een persbericht zou liggen met de mededeling dat CKMar de voorzitter van de vakbond niet te woord wilde staan, kon ik net zo snel weer gaan zitten.”

Strijdbare Heerts verlaat KMar

Met de verzelfstandiging naar vakbond maakte Ton de keuze de KMar te verlaten en voorzitter te worden van de Algemene Federatie van Militair Personeel (AFMP). “Ik nam samen met Jan Wassink afscheid. Van mannen als Arie van de Kerkhof, Wim van Broekhuizen en Jos Put heb ik veel geleerd.” Het waren bijzondere tijden waarbij vooral de missie naar Srebrenica nog steeds bij Ton tot een scherpe reactie leidt. “Het klopte gewoon niet. De verklaring van Couzy, het kwijtgeraakte fotorolletje. Hoe de mensen daar behandeld zijn en wat die marechaussees allemaal moesten ondergaan. Daar kwam dat rechtvaardigheidsgevoel weer boven; het hielp enorm dat ik als burger een onafhankelijke positie ten opzichte van de krijgsmacht kon innemen. We hebben onze mening scherp kunnen verwoorden. Dat was noodzakelijk voor de belangen van onze leden, maar dit werd tot mijn verbazing ook op andere plaatsen gewaardeerd.”

1993, 33e reünie SMC, (vlnr) Gerrit van den Berg, Jan Jansen, Ton Heerts

Apeldoorn, Molleruslaan, Ton Heerts als bestuurslid Marechausseevereniging

Onafhankelijke positie

“Ik kwam als voorzitter in een groot netwerk terecht waarbij het veel ging over de positionering van de Koninklijke Marechaussee in de Politiewet. Je kunt je het wellicht nu niet voorstellen, maar dat was echt een struggle. De KMar als algemeen opsporingsambtenaar en de overname van de Rijkspolitietaken op luchthaven Schiphol door de KMar. Kamerleden, de Stichting Maatschappij, Veiligheid en Politie, iedereen vond daar uiteraard wat van. Gelukkig hadden we in en rond de vakbond een aantal mensen die hun tijd best ver vooruit waren zoals Anton Westerlaken, Hans van Duijn, Jan Wassink en Han Busker, aan wie ik later het voorzitterschap heb overgedragen. Anderen noemden ons ‘modernisten’, maar we hebben samen veel kunnen bereiken. En dat was en is ook zo mooi aan de KMar. Ze staat door het werk op Schiphol of via de (tijdelijke) bijstand in de grote steden met beide benen in twee werelden: de militaire status ontleen je aan defensie en je operationele werk doe je regelmatig samen met de politie. Dat werkt prima.”

Eerlijkheid

Ton benadrukt dat de belangenverenigingen van de zwaardmacht een heldere

positie hadden. "In ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en met respect voor het parlement traden zij op. Dat moet echter wel rechtvaardig gebeuren en dan moet je onafhankelijk kunnen denken. Dat zit in mij en mijn tijd bij de KMar heeft daar zeker aan bijgedragen. Het moest eerlijk gebeuren en dat speelt bij de KMar ook altijd een essentiële rol."

Branie en nuchterheid

Als Ton dit zo zegt, komen termen als branie en nuchterheid naar boven, door hem zelf verwoord bij zijn aanstelling als burgermeester. Ton kan dat ook nu nog prima plaatsen. "De nuchterheid die mensen uit het oosten van ons land zo kenmerkt, is altijd gebleven. De vrienden uit het Tukkerse ken ik nog steeds. En door mijn vrijwilligerswerk, mijn toenmalige functie van directeur van het Nationaal Fonds voor Vrijheid en Veteranenzorg (vfonds), het eerdere voorzitterschap van voetbalvereniging Apeldoornse Boys, het lokale PvdA-netwerk en de vele nevenfuncties, wordt je een soort mengelmoes van wie je kent en dat maakt tot wie je bent."

Handboek voor de soldaat

"Ik ben gezegend met een mix van leergierigheid en rechtvaardigheid. Door mijn KMar-achtergrond gebruik ik in crisissituaties reflexen die mij als voorzitter van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland goed van pas komen. Net keek ik nog even in het Handboek soldaat, waar basisprincipes in staan zoals OTVEM (Opdracht, Terrein, Vrijand, Eigen Middelen), dat soort dingen. Vertaald naar nu neem je dat mee. Het klinkt misschien wat zwaar, maar ik meen echt dat je gezegend mag zijn met die ervaring. Ik ben verder niet snel in een hokje te plaatsen en dat wil ik graag zo houden."

Kind in een snoeptrommel

De carrière van Ton raakte na zijn vertrek bij AFMP in een stroomversnelling. Via FNV Veiligheid, de landelijke FNV, de Tweede Kamer en de MBO-raad komt plotseling de functie van burgemeester van Apeldoorn vrij. "Dat je dan mag gaan doen. Kijk, het komt je niet allemaal aanwaaien. Ik heb er veel voor moeten doen en burgemeester

worden, wilde ik alleen in Apeldoorn. John Berends zat hier en ik had het bij de MBO-raad prima naar mijn zin. Maar toen John wegging, tja, dat ik dan burgemeester mag worden op de bakermat, dat is maar een handvol mensen gegeven. Sterker, ik ken er geen één. Dat ik zoveel jaren later Michiel Tattersall, die ik nog kende vanuit mijn parate tijd, een koninklijke onderscheiding mocht opspelden, was heel bijzonder. Dat voelt toch als een kind in een snoeptrommel, dat verzin je niet."

Nog nooit gedaan, dus...

Als Ton het allemaal zo verwoordt, klinkt het logisch, maar burgemeester worden voelt toch ook als in het diepe springen. Ton herkent dat wel: "Daarover heb ik in het voortraject natuurlijk gesproken met alle betrokkenen. Apeldoorn zocht wat, ik bracht wat mee en je moet dat in de tijd zien; Apeldoorn wilde rust en reuring en dat matchte goed met mijn branie en nuchterheid. En ook niet al te bang zijn, dingen voor elkaar willen krijgen, dat paste op dat moment in het profiel dat Apeldoorn zocht. Ik was er snel uit: 'Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan'."

"Wat goed helpt, is dat ik niet gauw chagrijnig word. Maar het moet mij niet te lang duren; er moet perspectief blijven voor de lange termijn en je moet reëel blijven, niet alles lukt. Je moet ook niet overal sikkeneurig van worden, want dan krijg je een zwaar leven. Een paar maanden geleden was ik als burgemeester bij de heropening van Paleis Het Loo. Daar word ik dan wel blij van. En als ik op bezoek ga bij de prinses en de heer Van Vollenhoven op het paleis, ga

Burgemeester van Apeldoorn,
Ton Heerts

Bron: website gemeente Apeldoorn

ik zo mogelijk even langs bij de wachtende marechaussees. Ze kennen mij daar natuurlijk niet en je ziet ze denken 'wat doet de burgemeester hier', maar je gezicht laten zien vind ik belangrijk, omdat ik zelf ook zo ben begonnen. Ik stimuleer ze te blijven leren en geef de hint dat ze dan altijd nog burgemeester kunnen worden."

Onveranderd stabiel

Ton kijkt met voldoening naar de hedendaagse KMar. "Het is en blijft een strategische organisatie met veel operationele kennis, die efficiënt en effectief kan optreden. Dat is zeer waardevol. De positie van de KMar is onveranderd stabiel. De parate marechaussee had natuurlijk nooit opgeheven moeten worden, maar zie, er komen nieuwe eskadrons. Dat kenmerkt de marechaussee, altijd op de as politie-krijgsmacht met voldoende volume om van meerwaarde te kunnen zijn."

Ton kijkt dan ook met voldoening terug op zijn tijd bij het Wapen. "Die ervaring neem je altijd met je mee, dat ben je, dat blijf je en het verrijkt je. Ik kom hier nog regelmatig voor herdenkingen of voor een wandeling in het Orderbos. Enkele jaren geleden mocht ik het startschot geven van de estafetteloop van Paleis Het Loo naar Paleis Soestdijk, die ik zelf ooit nog heb gelopen. Hier zit een blij man. Ik verveel mij niet, er gebeurt meer dan genoeg."

2023, Traditiekamer OTCKMar, redacteur in gesprek met Ton Heerts

foto: Michiel Tattersall

Een stormachtige start

Algemene SMC-reünie in Bronbeek

Op donderdag 2 november was weer onze jaarlijkse Algemene SMC-reünie. Maar de slechte weersvooruitzichten zouden het plezier wel eens kunnen bederven. Bij vertrek van thuis nog een keer op Buienradar gekeken voordat ik in mijn auto stapte richting Arnhem. Op Landgoed Bronbeek aangekomen leek mijn vrees ongegrond te zijn, de parkeerplaatsen waren al best goed bezet. | Door: Willem Geense

Onder aanvoering van Gerrit Reloe had de Reünievereniging Marechaussee Contact alles weer prima georganiseerd; Gerrit en wederhelft Laura bemanden de ontvangstbalie met namenlijsten, naamkaartjes en niet te vergeten consumptiemuntjes. Uiteraard keek Gerrit bij aanvang van de bijeenkomst wat zorgelijk, want hoeveel SMC'ers zouden storm Ciarán met de waarschuwing 'Code Rood' trotseren?

Opkomst

Toch begon de zaal al vroeg vol te lopen en zochten de oud-lichtingsgenoten elkaar op om de gesprekken van vorig jaar met koffie en spekkoeke weer voort te zetten. 's Middags kon de balans worden opgemaakt: de schade viel mee, slechts vijf afmeldingen vanwege de storm.

Dit jaar was het aantal bezoekers 171 mannen en vrouwen, zo'n 20 personen minder dan vorig jaar. Opvallend was dat er dit jaar duidelijk meer nieuwe gezichten bij waren.

De oud-dienstplichtigen, zo'n 40 in totaal, waren goed zichtbaar door een vijftal leden van de Stichting Dienstplichtig Marechaussees (SDM), die strak gekleed in het kaki DT-tenu van weleer de nodige aandacht wisten te trekken. Had ik vorig jaar al niet voorspeld dat we nog wel meer van SDM zouden horen?

Er liepen meer mannen in uniform rond en wel in het nieuwe groene gevechtspak met een MP-badge op de linker bovenarm. Zij maakten deel uit van het programmateam MP-taken van kolonel mr. P.L.F. Vos, die was uitgenodigd voor een presentatie over de nieuwe multifunctionele militaire politie-inzet.

Opening door SMC-voorzitter

Voorzitter André Peperkoorn vroeg na zijn begroeting en welkom één minuut stilte voor de SMC'ers die ons het afgelopen jaar zijn ontvallen. Het zijn er helaas zoveel dat het ondoenlijk is alle namen op te noemen. De oudste deelnemer aan de reünie werd apart ge-

noemd: oud-Indiëveteraan Bol Kerrebijn (96 jaar). Hij werd bedacht met een fraai boekje bloemen. Bijzonder aardig dat Bol zijn boekje daarna doorgaf aan Laura Reloe die zich zo voor deze reünie heeft ingezet.

Ook was er een hulde in de vorm van een cadeaubon en een fles wijn voor Jannes Douma die door de voorzitter op het toneel werd uitgenodigd. Jannes is de nieuwe 'huisschilder' van de 'Stichting Vrienden van het Museum KMar'.

Jannes Douma toont de verjaardagkaart

Hij gaat de covers ontwerpen van de brochures die de stichting uitgeeft en heeft ook voor SMC een nieuwe verjaardagskaart ontworpen. Dat schilderij toont een dienstplichtige- en een beroepsmarechaussee, die elkaar voor de bekende klok op het 'square' de hand geven.

Verder besprak onze voorzitter 'de situatie in Buren', zoals hij het noemde. Vorig jaar was al aangekondigd dat het veelbelovende 'Marechaussee Meeting Point' in Buren op pauze was gezet in afwachting van nieuwe ontwikkelingen. Welnu, die ontwikkelingen zijn er... het Marechausseemuseum zal hoogstwaarschijnlijk zelf uit Buren verdwijnen! Waarheen en wanneer is nog onbekend.

Programma MP-taken

Na de koffiebreek was het podium voor kolonel Paul Vos en zijn programma-team. Hij presenteerde, afgewisseld met

zijn teamleden, de nieuwe multifunctionele MP-inzet van de KMar. De basis hiervan is de Defensienota 2022 'Sterker Nederland, veiliger Europa', waarin onder andere de KMar fors extra middelen krijgt om een moderne, technologische, hoogwaardige en innovatieve organisatie te worden. Voor iedereen die nog warme herinneringen koesterde aan de 'groene' of 'parate' marechaussee van vroeger, had Vos een kleine teleurstelling: de twee nieuwe eskadrons die in oprichting zijn, worden géén '103 Eskadron KMar nieuwe stijl'.

Wat volgde was een flitsende presentatie met organisatieschema's, afkortingen en nieuwe begrippen. Kort samengevat: vanaf 2027 moet sprake zijn van een nieuwe multifunctionele MP-inzet met een stevige militaire capaciteit ter ondersteuning van de Commandant der Strijdkrachten. Hiervoor wordt opgericht een 'Combat Support KMar-eskadron'

en een tweede multifunctioneel eskadron dat ook kan worden ingezet ter ondersteuning van civiele gezagsdragers. Dit eskadron wordt geïntegreerd in de Landelijke Bijstandsorganisatie (LBO) en kan zowel 'groen' als 'blauw' optreden. De totale sterkte wordt ongeveer 650 m/v met als vestigingsplaats Nieuw-Milligen met als tussenstap Schaarsbergen. Meer hierover kunt u lezen in het artikel van majoor Freerk van Rossem verschenen in MC 2023-4.

Genieten

Na deze indrukwekkende presentatie konden de consumptiemuntjes worden ingewisseld en stond vanaf 13.00 uur een uitstekend Indisch buffet klaar. Nu was het tijd om 'gestalte te geven aan de reüniegedachte' zoals dat vaak wordt genoemd. Het werd weer volop genieten. We zien elkaar hopelijk volgend jaar weer!

Het is dinsdag 19 september 2023, omstreeks 05.45 uur. Mijn vrouw en ik worden in onze camper wakker van geluiden die we niet meteen thuis kunnen brengen. Met toestemming hebben we de nacht doorgebracht op het grote parkeerterrein van het ADO-stadion aan de rand van Den Haag. Maar de rust is nu voorbij; het krioelt van de militairen, druk met van alles en nog wat in verband met Prinsjesdag 2023.

Vandaag mag ik een rolletje spelen in dat evenement. Samen met andere veteranen, waaronder drie marechaussee-collega's, zal ik namens Veteranenplatform/SMC deel uitmaken van de erecouloir langs de route die de Koninklijke stoet zal afleggen van Paleis Noordeinde naar de Koninklijke Schouwburg en terug. Eerder was ik via Bert van Horen, voorzitter Commissie Veteranen van SMC, te weten gekomen dat veteranen zich hiervoor konden aanmelden. Deze septembermaand zouden we in Nederland zijn – we wonen tegenwoordig in Zweden – en stond er niets in de weg om mij op te geven. Leuk dat ik kon meedoen!

Gesmeerde operatie

Aan de nachtrust was dus een voortijdig einde gekomen en ook een kop koffie zat er niet in, want een vriendelijke vrouwelijke militair tikte op de deur en vroeg ons meteen te vertrekken, "omdat anders de bussen niet goed konden manoeuvreren." Nou, dat bleek! Kort nadat we een ander plaatsje voor de camper hadden gevonden, arriveerden tientallen bussen met aan boord onder andere muziekkorpsen en veteranen die met openbaar vervoer waren aangekomen op station Den Haag Centraal. Alles werd opgesteld in een vooraf vastgestelde volgorde, werkelijk, wat een gesmeerde operatie. Ik vond al gauw mijn KMar-/SMC-collega's (en zij mij) met wie ik de rest van de dag zou doorbrengen: Eric Haast, Ben Langendoen en Willem Le Rütte. En toen was er koffie!

Voor de verplaatsing naar het centrum van Den Haag stapte iedereen in de hem/haar aangewezen bus. Die tientallen bussen rijden in één lange colonne in vliegende vaart met begeleiding door KMar-motorrijders de stad door. Vlakbij het Lange Voorhout worden de laatste

SMC in erecouloir bij Prinsjesdag 2023

(v.r.n.l.) SMC'ers
Dirk Zwart, Eric Haast,
Willem Le Rütte en
Ben Langendoen

foto: KMarMagazine | Mark van Stokkum

voorbereidingen getroffen en de muziekkorpsen en andere eenheden te voet opgesteld.

In een vloeiende beweging wordt de erecouloir in rijen van twee links en rechts van de route geposteerd. Het resultaat van jarenlange ervaring. De veertig veteranen van het Veteranen Platform komen terecht op het korte stuk van het Lange Voorhout, mooi onder de imposante bomenrijen en niet ver van het eindpunt. We staan op hoorafstand van het Orkest KMar dat fijne muziek laat horen.

Indrukwekkende traditie

Niet lang daarna zien we de nieuwe CKMar, luitenant-generaal Roelofs, in de functie van Gouverneur der Residentie te paard voorbijkomen tijdens haar inspectie van de route, gevolgd door de voorzitter van de Eerste Kamer, de heer Bruijn, en de vicepresident van de Raad van State, de heer De Graaf, beiden te voet en gekleed in pandjesjas.

Aan de naderende marsmuziek merken we dat de Koninklijke stoet in aantocht is. Vervolgens trekt alles op enkele meters

afstand aan ons voorbij: leden van het Koninklijk Huis in twee koetsen gevolgd door muziekkorpsen in gala-uniformen, politie te paard, het Cavalerie Ere-Escorte, pelotons van diverse regimenten met hun standaard- of vaandelwachten, natuurlijk onze eigen standaard, en nog meer. Allemaal om Z.M. Koning Willem-Alexander en H.M. Koningin Máxima tijdens deze 'Grote Ceremonie van Staat' te begeleiden naar de plaats waar de koning de Troonrede 2023 zal uitspreken. Een heel indrukwekkende traditie!

Na afloop speelde het geheel zich in omgekeerde volgorde af en ook dat was weer bijzonder om te zien. Na het passeren van de Koninklijke stoet werd ook de erecouloir ingerold: precies de omgekeerde manoeuvre van het eerdere uitrollen. Terug naar de bussen en, opnieuw onder begeleiding van KMar-motorrijders vliegensvlug door het drukke verkeer, retour ADO-stadion. Prinsjesdag 2023 zit er alweer op: een heel leuke ervaring, ook voor een veteraan in de erecouloir!

Veteran of the Day

| Door: Len van Beesten

Op donderdag 26 oktober 2023 – de verjaardag van het Wapen – leverde SMC de 'Veteran of the Day' bij de Sunset March in Nijmegen. Bert van Horen, voorzitter Commissie Veteranen van SMC, had hiervoor een duidelijke meldingsinstructie uitgevaardigd. Andere veteranen en belangstellenden waren uiteraard ook welkom om aan te sluiten. Hoe meer zielen hoe meer vreugd.

Op de verzamelplek in Nijmegen, onder de stadsbrug De Oversteek, ontmoette ik een aantal collega's, duidelijk herkenbaar aan baret en SMC-banier. Van de KMar waren ook aanwezig Wapenadjutant Kees de Witte en mevrouw Yvette Suurd-van der Burgt, stafadvi-

seur Veteranen en Postactieven KMar. Daarnaast nog meer veteranen, een grote groep in het groen van de VEVA (mbo-opleiding Veiligheid & Vakmanschap) en overige belangstellenden.

Geformeerd achter de SMC-banier gingen we de zonsondergang tegemoet in een mooi marstempo, precies op tijd bij de eerste lantaarnpaal. Tegenliggers op de brug maakten respectvol baan voor ons. Het voelde weer als vanouds om in een groep te marcheren. Bij het monument voor de 48 gesneuvelde Amerikanen aan de overzijde van de brug stelden we ons op. Een krans werd gelegd en een eregroet gebracht. Een moment om stil te staan bij de 48 namen, maar ook bij je eigen missies en

bij de collega's die het niet gered hebben. Een mooie en gedenkwaardige afsluiting.

Sinds 19 oktober 2014 loopt iedere avond minimaal één veteraan over de Nijmeegse stadsbrug De Oversteek ter ere van 48 Amerikaanse militairen die op 20 september 1944 tijdens de oversteek over de Waal het leven lieten. Die brug is twee kilometer lang en is voorzien van 48 paar lichtmasten. Dan wordt na zonsondergang in langzaam marstempo gelopen van de zuidkant van de Waal naar de noordkant en telkens gaat een lampenpaar branden totdat de overkant van de brug is bereikt.

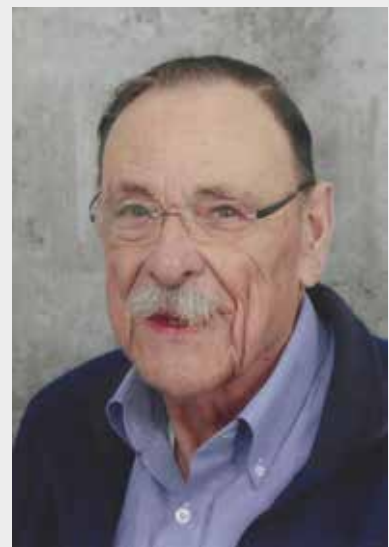
IN MEMORIAM Erik Boom

Op 30 augustus 2023 is Erik Boom na een kort ziekbed in de leeftijd van 81 jaar overleden.

Erik meldde zich in oktober 1965 in de Koning Willem III-kazerne te Apeldoorn. Na enkele jaren dienst bij de Koninklijke Marechaussee stapte hij over naar de Koninklijke Landmacht, waar hij tot 1997 diverse logistieke functies vervulde.

In 2004 werd hij SMC'er en maakte vrijwel meteen deel uit van de reüniecommissie. In die hoedanigheid ontving hij met zijn echtgenote Marianne de deelnemers aan SMC-bijeenkomsten. Vanaf 2005 maakte Erik ook deel uit van de redactiecommissie van Marechaussee Contact. In 2016 heeft hij zijn werkzaamheden voor SMC neergelegd.

Wij zijn Eric en Marianne voor hun inzet voor SMC heel veel dank verschuldigd. Wij zullen Eric missen als vriend en als oud-bestuurslid. We wensen Marianne en de familie alle sterkte toe om dit verlies te kunnen dragen.

'Handboeken Veiligheid – Marechaussee'

Vanaf 1999 geeft uitgever Wolters Kluwer elk jaar een handboek uit over 'veiligheid' in de breedste zin van het woord. De serie telt inmiddels 26 delen en in 2022 verscheen het deel 'Marechaussee'. Andere titels in deze serie zijn bijvoorbeeld: Politie, Veiligheid, Crisis, Burgemeester, Fraude, OM, Terrorisme, Veteranen en Krijgsmacht. | Door: Willem Geense

Dit handboek handelend over de marechaussee heeft als ondertitel 'Studies over de werkwijze en organisatie van de Koninklijke Marechaussee' en telt wel 625 bladzijden. Het is dus een fors handboek met een dito prijs van € 75,-. Naast eindredacteur prof. mr. dr. E.R. Muller treffen we in de redactie nog vier andere namen aan waaronder de ons bekende dr. J.A.J. Leijtens, oud-commandant KMar.

Waarom dit handboek?

De redactie schrijft in haar inleiding dat de KMar een unieke combinatie vormt van militaire- en politietaken en de organisatie heeft daardoor ook kenmerken van beide. Ze vormt een cruciaal onderdeel van zowel het politiebestedel als van de krijgsmacht en is in haar lange geschiedenis aan constante veranderingen onderhevig geweest waarbij ook de eisen die gesteld worden, steeds veranderden. Meer dan voldoende redenen de wetenschappelijke en praktijkgerichte kennis over de marechaussee bij elkaar te brengen in een handboek.

Het handboek verschaft inzicht in de wetenschappelijke en praktijkgerichte kennis die er bestaat over de organisatie en het functioneren van de KMar. De redactie beoogt alle relevante wetenschappelijke en praktijkgerichte inzichten op het terrein van de organisatie en het functioneren van de marechaussee bij elkaar te brengen, want

zo'n alles omvattend handboek was er nog niet. Het handboek is bedoeld voor wetenschap, onderzoek, praktijk en onderwijs; het is primair een interdisciplinair leer- en handboek waarin vanuit verschillende wetenschappen kennis en inzichten worden weergegeven. Experts vanuit de wetenschap en de praktijk zijn gevraagd een bijdrage aan de bundel te leveren.

Wie zijn die experts?

In de lijst van maar liefst 54 auteurs treffen we vele bekenden aan: naast hoogleraren ook (oud-)commandanten KMar en vele specialisten. Ik telde in die lijst zo'n 34 auteurs met een stevige band met het Wapen waarvan er slechts drie gepensioneerd zijn. In dit handboek wordt teruggekeken naar het begin, aangegeven hoe nu wordt opgetreden en gekeken naar de toekomst tot en met het optreden in het cyberdomein.

Voor wie bedoeld?

De uitgever meldt op zijn website dat het handboek bedoeld is voor alle medewerkers van de KMar en de cadetten die aan de Defensieacademie hun opleiding volgen. Daarnaast is de bundel uitermate geschikt voor alle andere veiligheidsprofessionals evenals studenten die veiligheidsstudies, politiestudies, defensiewetenschappen of crisisbeheersing volgen aan universiteiten, hogescholen en praktijkgerichte leeromgevingen. Daarnaast is het een bron van

informatie voor alle onderzoekers, promovendi en masterstudenten die zich willen verdiepen in de materie van deze militaire politieorganisatie.

Indeling

De 24 hoofdstukken zijn verdeeld over vier delen:

- I: Organisatie, bestuur en juridisch raamwerk;
- II: Taken en rollen;
- III: Ethiek, cultuur en professionalisering;
- IV: Rol in de aanpak van onveiligheid.

De 24 hoofdstukken beslaan een breed scala aan taken, bevoegdheden en ontwikkelingen van de organisatie. Internationale- en vergelijkende aspecten komen ook aan de orde. Hoewel de KMar de oudste politieorganisatie in ons land is, is de organisatie minder bekend bij een breed publiek. Deze bundel vult de leemte in onze kennis vooral als het gaat over de rol die de KMar speelt bij het grenstoezicht, het stelsel van bewaken en beveiligen, de opsporing en de handhaving van de openbare orde, zowel in het Koninkrijk der Nederlanden als daarbuiten.

Beoordeling

Hoe beoordeel je zo'n omvangrijk handboek met zoveel verschillende auteurs? Het is al niet eenvoudig om een leerboek van één of twee auteurs

te beoordelen zoals de bekende handboeken van Noyon-Langemeijer-Remmelink of de bundels van Stapel & De Koning.

Aanvankelijk wilde ik snel door het handboek bladeren om een globaal beeld te kunnen krijgen, maar gaandeweg werd mijn belangstelling meer en meer gewekt en werd ik regelmatig de tekst ingezogen. Het was duidelijk boeiender dan ik vooraf had gedacht.

Er is veel veranderd binnen de KMar sinds ik in 2005 met leeftijdsontslag ging, ook al probeer ik bij te blijven. In sommige hoofdstukken werd ik geconfronteerd met een vloedgolf aan mij

onbekende afkortingen zoals het hoofdstuk over *intelligence*, maar andere hoofdstukken waren meer praktijkgericht en gaven bijvoorbeeld een goed overzicht van de laatste ontwikkelingen over de bestrijding van het internationaal terrorisme.

Nieuwe boeiende ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld een hoofdstuk over de KMar als militair diplomaat en de hernieuwde opzet van de militaire politietaken: de marechaussee als *combat gendarme*. In de diverse hoofdstukken wordt de meerwaarde van de KMar in het Nederlandse veiligheidsbestel steeds duidelijker geschilderd en blijkt een groeiende vraag naar de unieke

combinatie van politiedeskundigheid en militaire opleiding en vorming.

Ik zie dan ook de toekomst van de KMar met vertrouwen tegemoet! Al met al een handboek dat boeiender is dan ik vooraf had gedacht. Het is dan ook goed leesbaar voor diegenen die niet met een dissertatie of studie over dit onderwerp bezig zijn.

Op de site van de uitgever kunnen enkele uittreksels van dit handboek worden geraadpleegd en gedownload. (Handboeken Veiligheid, deel 'Marechaussee', Wolters Kluwer Nederland B.V., ISBN 9789013169782, <https://shop.wolterskluwer.nl>)

Koninklijke onderscheiding voor Wim Creusen

In MC 2023-3 heeft u kunnen lezen over op 26 april verleende Koninklijke onderscheidingen aan drie SMC'ers. "Voor zover bekend bij de redactie" stond erbij vermeld. En inderdaad, er bleken die dag nog twee gelukkige SMC'ers te zijn. Over een van de twee berichtten wij in MC 2023-4 en kort na het verschijnen van dat nummer maakte zich nog een decorandus bekend. Ook hem feliciteren wij van harte.

Burgemeester Mirjam Clermonts-Aretz reikte op woensdag 26 april namens de koning aan vier inwoners van gemeente Meerssen een Koninklijke onderscheiding uit. Een van de gelukkigen was de 80-jarige heer W.F.L.H. Creusen uit Bunde. Wim Creusen wordt gekwalificeerd als een persoon die zich geruime tijd vrijwillig en belangeloos ten bate van de samenleving heeft ingespannen of anderen heeft gestimuleerd. Voor zijn verdiensten op het terrein van onder andere ouderenwelzijn, zorg en veiligheid werd hij benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Wim werkte achtereenvolgens bij de Koninklijke Marechaussee (beroepslichting 62-4), de Rijkspolitie en de politieregio Limburg-Zuid. Hij was tevens lid/voorzitter van de Ondernemingsraad (rijks)politie Limburg (1990-1995) en lid/voorzitter van de (Centrale) Ondernemingsraad (1993-1998). Daarnaast

was hij zeer verdienstelijk hoofdbestuurslid bij de Rijkspolitievereniging en was hij afgevaardigde in de Bijzondere Commissie van Overleg van het Departement van Justitie. Binnen de International Police Association (IPA) fungeerde hij vanaf 1991 twaalf jaar lang als voorzitter van het District Limburg-Zuid en werd wegens zijn verdienste binnen IPA-Nederland benoemd tot erelid.

In zijn woonomgeving was Wim jeugd-leider/trainer bij de voetbalclub en

vicevoorzitter van de Stichting Jeugd-raad Bunde, waarbij hem de rol van Sinterklaas op het lijf was geschreven. Ook was hij jarenlang voorzitter van het Oranjecomité en de initiatiefnemer tot de aanleg van een fietscrossbaan. In Bunde collecteerde hij vele jaren voor het Longfonds en hij bezorgt nu al 25 jaar warme maaltijden voor ouderen als vrijwilliger bij de werkgroep Warme Maaltijdvoorziening Geulle/Bunde. Kortom een duizendpoot voor de maatschappij.

foto: familie Creusen

Marechaussee op de Tungeler Wallen

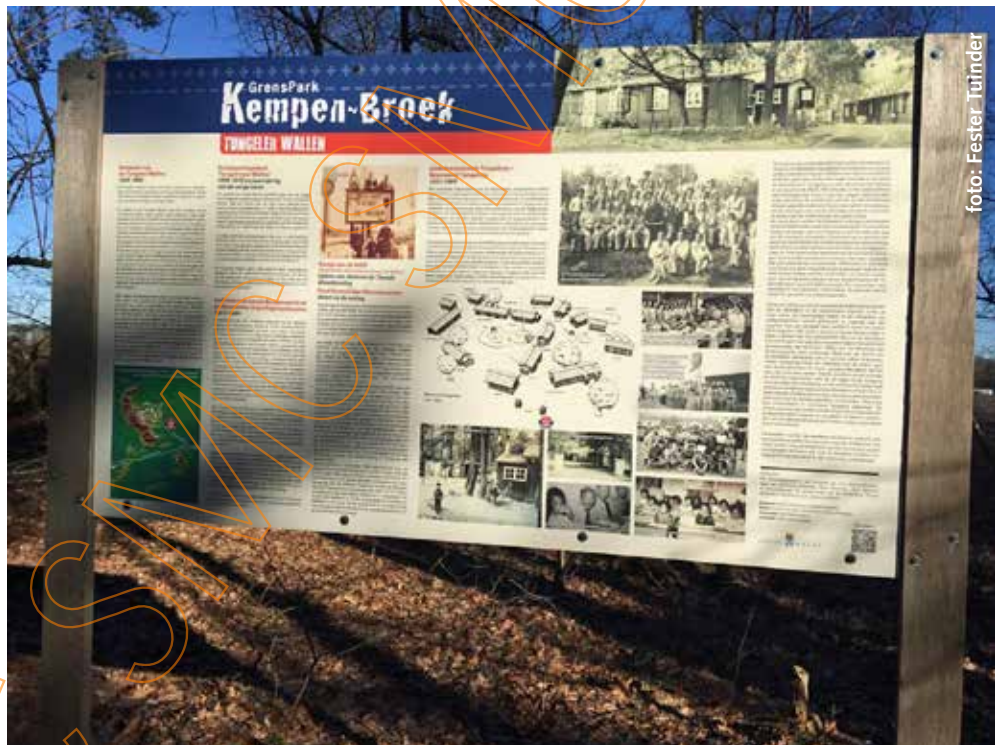
Na vijf jaar in 't Harde te hebben gewoond en gewerkt, werd in 1986 de KMS in Weert mijn nieuwe standplaats in de functie van legerpredikant. Weert en wijde omgeving waren voor mij (ons gezin) volkomen nieuw. Na enige tijd kom je tot de ontdekking dat tot deze stad ook zes kerkdorpen gerekend worden. Eén daarvan is Altweerterheide, waar wij in 1990 gingen wonen. Fietsend door de omgeving ontdekte ik onderweg naar Tungelroy dat een deel van het bosgebied Tungeler Wallen heet. Toen slechts een naam waarin ik mij verder nooit heb verdiept, totdat... | Door: Fester Tuinder

Inmiddels wonen wij in het centrum van de stad Weert. Vorig jaar juni kwam onze dochter even op bezoek en bracht het 'Weerter Magazine' van 18 juni 2022 mee. En passant zei ze tegen mij: "Er staat een interessant verhaal voor jou in deze krant. Je komt het vanzelf tegen." Al bladerend vond ik wat zij bedoelde: een artikel over de geschiedenis en de vele gedaantes van de Tungeler Wallen. Eén zinsnede in dat artikel trof mij "Post Koninklijke Marechaussee, direct na de oorlog". U begrijpt het al mijn nieuwsgierigheid was gewekt. Dit wilde ik gaan uitzoeken!

De Tungeler Wallen liggen ten westen van Tungelroy en ten oosten van Altweerterheide. Het natuurgebied is circa 22 hectare groot met stuifzand, heide, bosaanplant met een paar wandelpaden. Het magazine schreef over de "gedaantes" van deze Wallen, waarmee de auteur doelt op de verschillende bewoners die er achtereenvolgend gebruik van hebben gemaakt:

- Burgerwacht (Bijzondere Vrijwillige Landstorm) oefenterrein (1919-1940)
- Nederlandse Arbeidsdienst (bezettingstijd 1941-1944)
- De 'asocialen' (1945-1946)
- Post van de Koninklijke Marechaussee (1946-1950)
- Ambonezen Kamp, Woonoord Tungelroy (1951-1969)

Het woonoord was een verzameling van uiteindelijk 17 barakken, vanaf 1941 geplaatst en afkomstig uit Denemarken. Die barakken waren bestemd als woonruimte, maar ook als kerk en kantine, opslag, kantoor, school, bad- en was-hok. Sinds juli 2022 staat bij de ingang van het voormalig kampement een

groot bord met informatie en een getekende maquette van de gebouwen op het kamp. Maar de informatie op het bord over de marechaussee is helaas beperkt tot "Post Koninklijke Marechaussee, direct na de oorlog".

Marechaussee in Tungelroy?

Om meer inzicht te krijgen in de marechausseegegeschiedenis van het kamp was mijn eerste actie het archief van het Marechausseemuseum benaderen, maar daar was vreemd genoeg niets voorhanden over Tungelroy. Door het sprokkelen uit allerlei bronnen zoals kranten, 'Erfgoed Tungelroy' en Museumbrochure nr.23 kwam toch het nodige boven water, zelfs twee foto's; jammer genoeg geen opleidingsinformatie zoals lesplannen en namen van instructeurs.

Na de oorlog mocht de marechaussee in Nederland weer koninklijk heten en moest personeel geworven en opgeleid worden. Veel van het vooroorlogse personeel was per 1 januari 1946 overgegaan naar het Korps Rijkspolitie. De beroepsopleiding vond in divisieverband plaats en op meerdere plaatsen tegelijkertijd zoals Landgoed Elswoud bij Overveen, Nieuwersluis, Zuidlaren, Apeldoorn (sinds 1947 genaamd Van Haftenkazerne), Utrecht en kamp Tungelroy. Vanaf 1948 werden alle versnipperde opleidingen geconcentreerd op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn, waar al in 1946 en later de dienstplichtigen werden opgeleid voor uitzending naar Nederlands-Indië.

Het opleidingskamp in Tungelroy – met adres Tungelroy 106 – viel onder de

2e Divisie KMar met als commandant kolonel jhr. D.J.H.N. Den Beer Poortugael. Eerst stond het kamp onder bevel van opperwachtmeester of adjudant K. Luitwieler en daarna achtereenvolgens onder de eerste luitenants H.C. Muller en A.D. Vriezen.

Buiten wassen en scheren

Marechaussee Ter Brake verhaalt in een tijdschrift over zijn tijd in Tungelroy: "Gehard werden wij wel, want de wasbakken voor wassen en scheren stonden buiten en dat was 's winters natuurlijk geen lolletje. Iedere morgen om zes uur reveille en om acht uur zaten we in het leslokaal. De tijd van wetten was aangebroken en wij maakten kennis met strafrecht, strafvordering, militaire wetten en de verkeerswetgeving. De praktijk hiervan werd in Eindhoven beoefend." Het opleidingspeloton van Ter Brake verbleef ook nog twee weken in Amsterdam waar een staking gaande was. Ten Brake ging in juni 1946 naar Zuidlaren voor een drie maanden durende militaire opleiding. Eind dat jaar zat zijn opleiding erop en wordt hij vanuit Tungelroy geplaatst bij de Brigade Den Bosch.

Kantine voor toneelvereniging

De krant 'Land van Weert' van 17 januari 1947 bericht dat het bestuur van toneelvereniging 'Crescentia' van Tungelroy een verzoek had gericht aan de leiding van het kamp om aldaar gebruik te mogen maken van de kantine. De vereniging was door een vergissingsbombardement van de RAF op 7 november 1943 haar repetitiezaal kwijtgeraakt en wilde nu weer graag voorstellingen gaan geven. De kandleiding zag zich genoodzaakt om de divisiecommandant hierover te informe-

fotoarchief Joop Rump

ren, waarna vrij snel toestemming werd verleend.

Opstand snel bedwongen

Op 22 juli 1948 vond in kamp Tungelroy de jaarlijkse bijeenkomst plaats van officieren van de Belgische Gendarmerie met officieren van de 1e en 2e Divisie Marechaussee, waarbij onder meer demonstratieoefeningen werden gehouden. Dat ging er heftig aan toe volgens de Nieuwe Haarlemsche Courant en kopte in het artikel met "Als marechaussees een oproer organiseren. Tanks, geweervuur en fosforbommen maken er wel een eind aan. De hemel beware de arme burger, als er zo een opstand zou moeten worden onderdrukt."

Nieuwkomers van Zuid-Molukken

Een krantartikel(tje) van 21 juli 1950 meldt: "Kamp Tungelroy wordt gezinsoord. Het leegstaande kamp te Tungelroy (vroeger bewoond door de Arbeidsdienst, later Kon. Marechaussee) wordt thans ingericht voor bewoning

door enkele tientallen KNIL-gezinnen, die binnenkort repatriëren."

In de maanden maart tot en met juni 1951 werden ongeveer 12.500 oud-KNIL-militairen en hun gezinnen naar Nederland overgebracht. Zij werden gehuisvest in een 90-tal woonoorden, waarvan 'Woonoord De Wallen' er een was. Onder het motto 'het is maar voor een halfjaartje'... Pas in 1969 werd het kamp opgeheven.

Wanneer ik nu weer over de Wallen fiets, heb ik toch een heel ander beeld bij de plek waar het bos ophoudt met ernaast de verharde zandweg en daarnaast een veld lelies van een plaatselijke bollenkweker. Nooit had ik kunnen vermoeden dat 200 meter verderop aan die zandweg op de open plek in het bos ooit een kamp heeft bestaan. Nu kun je op het informatiebord de geschiedenis lezen: oefenterrein Burgerwacht, kamp Nederlandse Arbeidsdienst, post Koninklijke Marechaussee en Moluks woonoord. Wat een geschiedenis ligt daar!

fotoarchief Joop Rump

Kamp Tungelroy, 10 oktober 1946, klas A

Bredasche Courant, 19 juli 1948

36e Indië-herdenking Roermond

| Door: Frans Meijer

De 'Stichting Nederlands Indië Monument' hield op zaterdag 2 september 2023 de jaarlijkse herdenking voor de gevallen tussen 1945 en 1962 in Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea. Ook werden de slachtoffers van latere internationale vredesmissies herdacht. Beide monumenten staan 200 meter uit elkaar bij, het Monument voor Vredesoperaties (uit 2003) middenin de waterpartij van het Nationaal Herdenkingspark Roermond. Vijf jaar geleden is tussen beide monumenten het Verbindend Monument geplaatst om aan te geven dat ze bij elkaar horen.

Nederland stuurde vanaf 1945 240.000 militairen naar Nederlands-Indië om de orde te herstellen. Van 6250 namen op plaquettes over beide monumenten zijn er ruim 6000 niet teruggekeerd uit de Oost, onder hen 60 van het Korps MP/KMar. Onder de slachtoffers van de vredesmissies zijn zes man van de KMar.

Themalezing

Om 09.45 uur zat ik al in Theater De Oranjerie bij de themalezing '75 jaar inzet VN-missies met Nederlandse deelname'. Het bijwonen van deze lezingen doe ik al een paar jaar om mijn bovenkamertje scherp te houden, want de lezingen zijn zeer interessant. In de wereld van nu zijn er dertig conflicten, waarvan twaalf missies met 16.000 militairen. Een drietal gastsprekers nam ons mee in hun ervaring in Mali en Libanon. Luitenant-kolonel ter zee Caecilia van Preski zoomde in op haar persoonlijke ervaringen als *Deputy Patrol Hub Leader* in Donetsk (Oekraïne). Het klarinetkwartet van de luchtmacht ondersteunde het programma.

Kranslegging

Hoewel de lezing wat uitliep, was ik toch op tijd bij mijn gereserveerde stoel voor de kranslegging. Al vanaf 2000 kom ik elk jaar in Roermond voor de herdenking, de laatste jaren als kranslegger namens SMC. Ik voel me dan tevens verbonden met mijn opa met dezelfde naam, die in Atjeh (Sumatra) heeft gevochten met de klewang en er

niet zonder kleerscheuren is uitgekomen. Maar dat is wel 135 jaar geleden. Nadat de hoofdkransen waren gelegd, mocht ik de SMC-krans in de reeks van individuele kransen leggen.

Bij de herdenking wordt overigens het aantal echte Indië-veteranen steeds minder, de tweede generatie moet dit gaan overnemen. Ook komt er geen marechaussee Indië-veteraan meer. Wel zag ik belangstellende KMar-vredesmissieveteranen: Cor Vranken, Stan Klijnhout, Willem van Asperen en Geert Biesheuvel. Ook SMC-secretaris Pier Scholte en banierdrager Jaap Gatsma waren aanwezig.

Cortèges en defilé

De sprekers zijn een vast ritueel waarbij echter dit jaar niet de minister-president, maar demissionair staatssecretaris van Defensie Christophe van der Maat aanwezig was. De cortèges met autoriteiten komen vanuit Kasteel Hattem naar de plaats van de ceremonie. Bij de groep krijgsmachtdeelcommandanten was brigadegeneraal Bart Hulsbosch namens CKMar. Alle cortèges groeten beide monumenten en nemen dan plaats bij het Verbindend Monument met links en rechts de diverse vaandel-

foto: Frans Meijer

wachten. Onze Jaap Gatsma stond bij het Monument voor Vredesoperaties. Van der Maat ging nog in op de nu 98-jarige Gerard Heinsbergen, die bij een beschieting acht kameraden verloor en vandaag speciale gast was. De herdenking werd afgesloten met een defilé.

Toespraak van demissionair staatssecretaris van Defensie Christophe van der Maat

foto: Defensie.nl, nieuwsbericht 2-9-2023

Zoals in Nederland jaarlijks op 4 mei de Nationale Dodenherdenking plaatsvindt, kennen de landen van het Gemenebest Remembrance Week. Aan de herdenkingen in Londen – dit jaar op 10, 11 en 12 november – neemt al sinds 1979 een Nederlandse delegatie van de Bond van Wapenbroeders deel.

Al jaren ben ik betrokken bij momenten van eerbetoon aan veteranen. Door de vele contacten vanuit mijn KMar-periode in Hoek van Holland met Britse collega's heb ik diverse malen kransen gelegd bij monumenten in Colchester en Chelmsford, en heb met een groep Britse veteranen een tour gemaakt in en om Arnhem. Sinds 2015 reis ik zo mogelijk naar Londen voor Remembrance Week, waar ik al enkele jaren mag optreden als detachementscommandant van de delegatie van de Bond van Wapenbroeders

Mill Hill Cemetary

Als groep – dit jaar 28 personen – verblijven we in het veteranenhotel Victory Services Club vlakbij Hyde Park. Op de vrijdag gaan wij elk jaar naar de herdenkingsdienst in de Central Church of the Royal Air Force, St. Clement Danes onder andere voor de omgekomen vliegers van 320-321-322 Squadron. s' Middags zijn we aanwezig op het Nederlands Ereveld Mill Hill, waar onder meer de marechassees Bontjer en Kievits zijn begraven. Zij kwamen om bij een bombardement nabij het buitenverblijf van koningin Wilhelmina in Maidenhead (zie MC 2017-5).

De meeste indruk maakte de herden-

Verbroedering tijdens Remembrance Week

2023, Londen, delegatie Bond van Wapenbroeders, rechts Peter Coomans

king op zaterdagavond in de Royal Albert Hall: een militair en muzikaal omlijst herdenkingsfestival georganiseerd door de Royal British Legion met speciale aandacht voor het thuisfront. Van verschillende kanten kwamen muzikanten met trommels de hal binnen, gevolgd door nabestaanden. Een marineman, vergezeld door zijn vrouw en dochters legde vervolgens de bijbel op een van trommels, gevolgd door een moment van stilte, een overdenking en het volkslied. Kippenvol.

Hoofd links bij Cenotaph

Zondag stond in het teken van de Cenotaph Parade. Een cenotaaf is een grafteken dat al sinds de klassieke oudheid wordt opgericht ter nagedachtenis aan overledenen van wie het stoffelijk overschot elders verkeert of onvindbaar is. Onze groep van de Bond van Wapenbroeders loopt mee in het defilé langs de Cenotaph. Bij het monument geef ik het commando 'hoofd links', maar de hele koninklijke familie, inclusief koning Charles, staat rechts en die wil je eigenlijk ook even zien. Dat

vraagt dus wel iets van de discipline van de deelnemers. Aan het einde wordt het defilé afgenomen door prinses Anne.

Gin Tonic

De herdenkingen maken op mij altijd de meeste indruk, maar het is ook altijd erg gezellig. Zo trof ik een Engelse marineman waarmee ik jaren heb samengewerkt bij Brigade Hoek van Holland. In het veteranenhotel kon ik een gin tonic drinken en herinneringen ophalen met een mevrouw die mij herkende van onze periode in 1999 in Bosnië. Heel bijzonder!

Jaarlijkse reünie

Ieder jaar in april komen we een keertje bij elkaar, in een Echos ergens in Nederland. Niet alle leden kunnen elk jaar mee naar Engeland, want de reis is grotendeels voor eigen rekening. Zo'n reünie is een mooi moment om bij te praten, foto's en ervaringen uit te wisselen en vooruit te kijken naar de volgende Remembrance Week. Want volgend jaar gaan we zeker weer!

Remembrance Day (Poppy Day) is een herdenkingsdag die sinds het einde van de Eerste Wereldoorlog in 1919 op 11 november in de lidstaten van het Gemenebest wordt gevierd ter ere van leden van de strijdkrachten die tijdens hun dienst zijn omgekomen. De vijandelikheden eindigden in 1918 formeel "op het 11e uur van de 11e dag van de 11e maand".

Het idee voor de Remembrance Week Londenreis van de Bond van Wapenbroeders komt voort uit de nauwe band met de Royal British Legion. Delen van het Nederlandse leger zijn ontstaan uit het Britse leger, zoals het Regiment Technische Troepen en de Prinses Irene Brigade, die met de Britse strijdkrachten de landing in Normandië hebben uitgevoerd. Ook in het recente verleden en heden stonden/staan vaak Nederlandse militairen tijdens missies onder Brits bevel.

12 november 2023, Londen, Cenotaph Parade bij prinses Anne

Invictus Games Düsseldorf 2023

— Door: Yvette Suurd-van der Burg

Vorig jaar werd in MC 2022-2 al aandacht besteed aan de Invictus Games. Dit jaar werden deze games in september in Düsseldorf (D) gehouden. Als Stafadviseur Veteranen en post-actieven KMar mocht ik daarbij zijn en neem ik u kort mee in mijn beleving.

Wat een prachtige erkenning en waardering voor deze sporters. Voor hun grenzeloze inzet, van zowel de atleten als hun achterban. Op de atletiekbaan, bij het bankdrukken of rolstoelbasketbal, overall was ik getuige van enorme krachtsinspanningen, zowel fysiek als mentaal. En tussendoor had ik mooie ontmoetingen en indrukwekkende gesprekken, en voelde ik een hartverwarmende eenheid. We mogen heel trots zijn op ons Dutch Invictus Team, op hun achterban en op alle mensen die dit mogelijk maken.

Nine eleven

Naast alle sportprestaties was er aandacht voor herdenken. Het was 9 september, dus werd om 14:46 uur een minuut stilte gehouden. Indrukwekkend. Op deze dag kwam ook Patrick van der Vrie, oud-KMar-collega, in actie bij onder andere het discusswerpen.

Harry himself

Het rolstoelrugby was een groot spektakel. Eerst de Fransen tegen de Australiërs; een nek-aan-nekrace die uiteindelijk door de Australiërs gewonnen werd. En daarna een megawedstrijd tussen USA en UK. En wie zat er drie stoelen voor mij? Prins Harry himself.

De volgende dag stonden roeien en rolstoelbasketbal op het programma, waarbij we als Nederland ook sterk vertegenwoordigd waren met prachtige prestaties en medailles.

Tot mijn verrassing hebben wij een met de Duitsers samengesteld basketbalteam en dat leidde tot een prima samenspel. Bij het rolstoelrugby heb ik even een Amerikaan op de foto gezet wiens batterij van zijn telefoon leeg was. Wat denk je? Kreeg ik als dank sportkleding van het Amerikaanse team.

Witte anjer

Ook werden anjerspeldjes uitgedeeld. Nu lopen allerlei nationaliteiten met witte anjers op hun keycord. Het was fantastisch om mee te maken. Mooier dan ik had durven dromen en emotioneler dan ik voor mogelijk had gehouden. Het was genieten met een grote G.

'Een bont gezelschap'

Door: Willem Geense

Eind november 2023 verscheen brochure nr. 61 'Een bont gezelschap' van de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De brochure is geschreven door drs. Michael van der Zee, inmiddels een bekend schrijver over militaire onderwerpen met als specialisme marechaussegeschiedenis. De omslag is gemaakt door Jannes Douma en toont drie marechaussees in verschillende uniformen zoals die bij de oprichting van het korps Koninklijke Marechaussee op 26 oktober 1814 werden gedragen.

De schrijver heeft zich door uniek historisch onderzoek verdiept in de achtergronden van de eerste marechaussees die zich in oktober 1814 aansloten bij het nieuwe korps. Dit waren ruim 1400 mannen voornamelijk afkomstig van de cavalerie met veel gevechtservaring opgedaan op de slagvelden in het Europa van die tijd.

Op naar een verenigd koninkrijk

Het einde van het Franse keizerrijk onder Napoleon in 1815 betekende de start van het Koninkrijk der Nederlanden. De vorming daarvan verliep nogal chaotisch zoals Van der Zee ons in herinnering brengt. Op het Congres van Wenen werd in 1815 het nieuwe Europa op de kaart gezet door de vroegere geallieerde tegenstanders van Napoleon: Groot-Brittannië, Oostenrijk, Pruisen en Rusland. Een van de vele wijzigingen in Europa was de samenvoeging van de Noordelijke- en de Zuidelijke Nederlanden. Op 16 maart 1815 werd het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden formeel opgericht onder koning Willem I.

Eén Nederlandse Marechaussee

Een jaar eerder was Willem Frederik (de latere koning Willem I) benoemd tot gouverneur-generaal over de Zuidelijke Nederlanden, waarbij hij het gezag kreeg over het korps Provisionele Marechaussee. Dit korps was al door de voorlopige regering van België opgericht 'om de orde en de openbare veiligheid te handhaven.' De afwezigheid van de Franse gendarmerie en de aan-

wezigheid van vele buitenlandse troepen veroorzaakten toen veel onrust met plunderingen, brandstichting en diefstal. Een snelle invoering van een robuuste gendarmerie/marechaussee-organisatie voor het gehele koninkrijk was hoogst noodzakelijk. Op 26 oktober 1814 ondertekende de koning het souverein besluit nr. 489 waarmee de Koninklijke Marechaussee een feit was.

1404 marechaussees

Het nieuwe korps startte voortvarend met negen marechaussee-compagnieën verdeeld over de negen zuidelijke provincies. Tussen oktober 1814 en eind december 1815 werden honderden onderofficieren en manschappen geregistreerd, deels afkomstig van de vroegere Provisionele Marechaussee en deels nieuw geworven personeel.

De schrijver heeft zich voor zijn gedetailleerde onderzoek gericht op de achtergronden van de eerste groep marechaussees: 1404 onderofficieren en manschappen. Hiervoor maakt hij gebruik van de *registres matricules* aanwezig in het Nationaal Archief te Den Haag. Deze militaire stamboeken geven niet alleen persoonsinformatie maar ook tal van militaire wetenswaardigheden, zoals eerdere dienstverbanden, "gedane veldtogten", opgelopen verwondingen, bevorderingen en dergelijke. Met name de "eerdere dienstverbanden" laten een zeer caleidoscopisch verhaal zien met afwisselende dienstverbanden bij verschillende onderdelen en landen.

Campaigns in Europa

De brochure beschrijft duidelijk de chaotische perioden in Europa van de Franse revolutionaire en napoleontische oorlogen (1723-1815), die in een groot deel van Europa woedden en ook daarbuiten. Honderdduizenden Hollandse en Belgische mannen droegen in die jaren de wapenrok, vrijwillig of verplicht. Eerdere dienstverbanden bij de

grootmachten Oostenrijk, Pruisen, Rusland, Groot-Brittannië en Frankrijk waren niet ongebruikelijk. Velen hebben toen gediend bij gendarmerie-onderdelen.

Van der Zee is bij zijn onderzoek heel diep gegaan. Heel veel details over legeronderdelen, beschrijvingen van uniformen, wapens en veldslagen worden aangevuld met beschrijvingen van welgeteld 57 gendarmes.

Een bont gezelschap

Op de laatste pagina blikt Van der Zee terug op de stijlvolle inhuldiging van koning Willem I op 21 september 1815 in Brussel waarbij de inhuldigungsstoet werd geëscorteerd door de bereden Marechaussee onder leiding van de korpscommandant, kolonel baron De Roisin. Net als zijn marechaussees heeft deze kolonel veel ervaring opgedaan in de Europese oorlogen. Met al hun uiteenlopende karakters, gedragingen, leeftijden en achtergronden vormden de ruim 1400 onderofficieren en manschappen samen een echt bont gezelschap.

De brochure, verlicht met tabellen en vele prachtige uniformschetsen, is voor € 2,50 te koop in het Marechausseemuseum of te bestellen – vermeerderd met verzendkosten – op www.vrienden.stichtingmuseumkmar.nl.

Nieuwe SMC'ers

Dhr. H. van Asperen
Ber 74-4

Dhr. C.J. van Beek
Ber 93-1

Dhr. L.E.C. van Beesten
Ber 80-3
UNAVEM; UNIPTF; UNMIS

Dhr. J.G. van den Berg
Ber 67-1

Mevr. M.S. Blanken-Smid
Ber 80-5
MFO

Dhr. R.J.J. Brummans
Dpl 80-2

Dhr. J.H. Brunet de Rochebrune
Dpl 76-3

Mevr. N.T. Buis-Bos
(wed. van J. Buis, ber 65-1,
overleden 13 maart 2023)

Dhr. W. Gerritsen
Ber 75-5
UNIFIL; UNPROFOR

Dhr. W.R. van Ginkel
Res
Display Deterrence; CMCF

Dhr. J.G.H. van Hal
Ber 72-5

Dhr. R.J. Hald
Ber 79-6

Dhr. A.J.M. Heerts
Ber 85-4

Mevr. Hessel-Dik
Ber 81-5

Dhr. J.D.J.A. van den Heuvel
Dpl 77-4

Dhr. J. Honing
Ber 71-3

Dhr. P.C. van der Hoop
Dpl 83-2

Dhr. A.H. Jansen
Dpl 72-3

Dhr. L. Jongejan
Ber 75-4

Dhr. F. van Kasteel
Dpl 86-3

Dhr. P.C.M. Louwe
Ber 65-6

Dhr. M. Matulesy
Ber 79-2
UNAVEM; UNIPTF

Dhr. M.J.H. van Meegdenburg
Dpl 81-5

Dhr. H.F.J. Roelofs
Ber 63-3
Veteraan

Dhr. N.H. de Reus
Ber 75-4

Dhr. J. Schutten
Ber 85-2
ISAF

Dhr. L. Simon
Ber 77-2
MFO; UNTAG; UNAVEM

Dhr. F. van Veldhuizen
Ber 82-4

Dhr. W.H.M. Verhaar
Burgerambtenaar KMar

Dhr. M.M. van de Water
Ber 96-6
SFOR

Dhr. H.J.J. Witte
Ber 81-4
TFU

Dhr. M.E. Ykema
Dpl 80-3

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2234 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. F.L. Algra
Geboren 5 oktober 1945
Overleden 7 november 2023
Dpl 64-5

Dhr. J. van den Berg
Geboren 16 februari 1938
Overleden 16 augustus 2023
Dpl 58-5

Dhr. H. Bos
Geboren 5 juni 1943
Overleden 23 juli 2023
Dpl 62-4

Dhr. E.C.C. Boom
Geboren 13 april 1942
Overleden 30 augustus 2023
Ber 65-5

Dhr. P.J. van der Burgt
Geboren 26 augustus 1945
Overleden 21 juli 2023
Dpl 65-1

Dhr. A.H. Colenbrander
Geboren 29 september 1942
Overleden 13 oktober 2023
Ber 63-0

Dhr. J. Davids
Geboren 7 februari 1925
Overleden 25 september 2023
Dpl 50-0; Ned. Indië.

Dhr. N. Fillekes
Geboren 8 november 1936
Overleden 6 juli 2023
Dpl 56-3

Dhr. J. Grim
Geboren 20 april 1925
Overleden 7 november 2023
Ber

Dhr. J.H. Hogenbirk
Geboren 13 december 1930
Overleden 14 september 2023
Dpl 50-2; 3 DMC

Dhr. C.M. Koevoets
Geboren 11 maart 1938
Overleden 6 september 2023
Ber 57-4

Th.A.M. van der Meer
Geboren 5 oktober 1935
Overleden 11 oktober 2023
Dpl 55-4

Dhr. L.F. Nijhoff
Geboren 10 juni 1949
Overleden 5 november 2023
Ber 67-6

Dhr. J. van Poortvliet
Geboren 28 november 1929
Overleden 4 augustus 2023
Ber 50-0

Dhr. D.W. van Rijn
Geboren 22 januari 1938
Overleden 24 oktober 2023
Dpl 57-6

Dhr. E.P. van der Sluis
Geboren 16 juli 1947
Overleden 11 oktober 2023
Dpl 67-3

Dhr. Chr. Venema
Geboren 6 april 1934
Overleden 20 oktober 2023
Dpl 54-3

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGBNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
begunstigersadministratie@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Reservisten en veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning/ veteranenondersteuning

Peter Klijn
06-53746545
pljklj@gmail.com

Redactie tijdschrift Marechaussee Contact

Henk Rijke
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

.....

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2250 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woonst u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten). Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het boek 'Nederlandse gendarmes'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers. Het vfonds ondersteunt de activiteiten van RvMC.

Nuldelijnsondersteuning

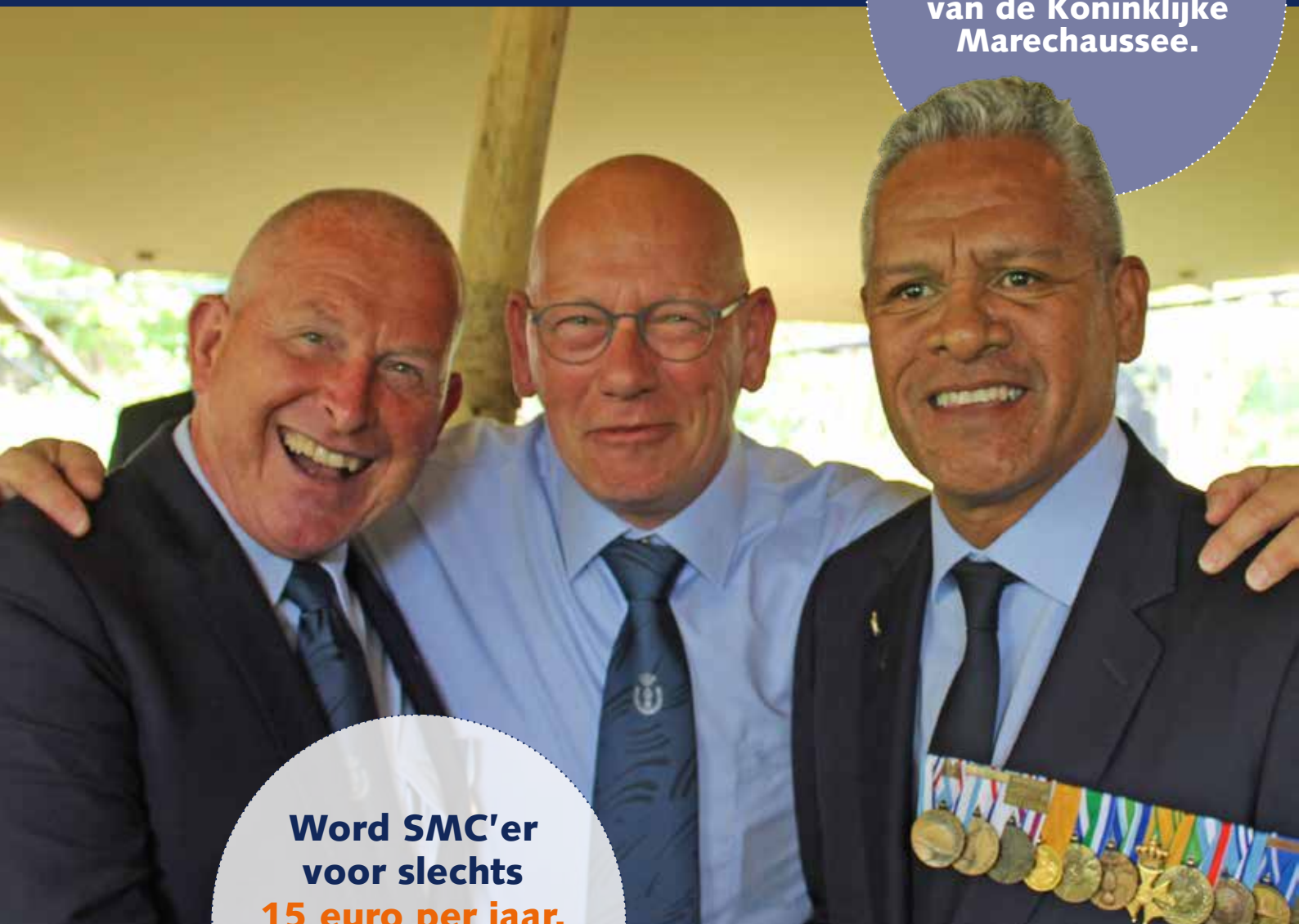
Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Stichting Marechaussee Contact

voor en door
(oud-)marechaussees

Voor iedereen
die op de hoogte
wil blijven van het
heden en verleden
van de Koninklijke
Marechaussee.

Word SMC'er
voor slechts
15 euro per jaar.
Je bent van
harte welkom!

